

Svensk Bretonklubb

Org nr 802414-1833

Rasklubb inom SKF

BretonBladet

Nr 2024-3

Ordföranden har ordet

När ni får detta BretonBlad i handen är vi mitt i Årets bästa säsong! Den bästa högtiden för oss alla, det som vi har sett fram emot hela året!

Hoppas att ni alla har haft en bra premiär, med duktiga hundar och många härliga fågeltagningar!

De ripinventeringar som genomförts i SLUs regi har på de flesta håll visat på klart bättre riptillgång i år jämfört med i fjol. Men kanske ändå inte ett toppår. De vuxna fåglar som finns har gett stora, fina kullar. Men eftersom det var så ont om ripa i fjol, så är det inte så tätt mellan kullarna. Hoppas att ni har haft bra med kullar där ni har jagat!

Min premiär började inte så roligt. Vi fick lov att akut ta bort vår gamla trotjänare 12-åriga Gnista den 24 aug. Vi kom av oss totalt inför premiären. Det är alltid lika jobbigt när man måste ta bort en hund. Man vänjer sig aldrig. Men sen kände vi, att vi åker till fjället ändå och hedrar hennes minne och tänker på alla fina jakter vi haft med henne på fjället! Självklart var det helt rätt!

Utöver vår 7-åriga Kira hade vi tack och lov även dotterns lilla 1-åriga Vera med oss upp till fjället. Vera krävde lite annat fokus. Det är alltid lika roligt när man håller på att jaga in en unghund. Så stora förhoppningar! Den unga hunden känns alltid så lovande! Ett oprövat kort, men man tror alltid att ett nytt jaktspjut är på gång, en ny jakt-champion kommer tindra!

Väl uppe på fjället så känner jag alldeles för ofta, att jag borde tränat mer och tränat bättre. Man kan nog alltid träna en fågelhund lite mer! Jakten blir så mycket roligare när man helt kan lita på sin hund. Inför jakten hade jag tränat Vera både på Långtora och hos Viiägarna utanför Enköping. Det var mycket givande träning med en unghund, när man kan få till fågeltagningar under kontrollerade former. Dessutom får man mycket hjälp med dressyren på båda ställena. Den ska ju helst sitta, före man släpper unghunden på fågel.

När man inte har egna fåglar att träna på, är det tur för oss andra att det finns ställen såsom Långtora, Viiägarna och Isaksbo - de ställen som jag har i min omgivning. Det finns ju många fler motsvarande ställen i andra geografier. Om du inte har koll på vad som finns där du bor, rekommenderar jag dig att kontakta Regionombudet eller skicka en fråga i din lokala Breton-Facebook-grupp.

Provsäsongen är i full gång! Jag vill verkligen passa på att tacka alla provledare, domare, skyttar och andra funktionärer som sliter och gör ett fantastiskt jobb med att arrangera våra jaktprov. Nu ser vi fram emot Breton-SM på Gotland. Det var länge sen Bretonklubben arrangerade ett jaktprov på Gotland, så det ska bli riktigt roligt att få slå till med ett SM där.

Nu önskar jag er alla fortsatt skitjakt och lycka till på höstens jaktprov!

// ANNA

Omslagsfoto: En glad Åge Lekanger, med en numera meriterad unghund Ruffedalen's TP Siri, vandrar nedför fjället. Bilden tagen av Paul Lundblad

Ansvarig utgivare: Anna Norén,
ordforande@breton.se
Layout: Birgitta Rådman,
birgittaradman@gmail.com

Ni kommer väl

Anmälan till jaktproven bokas via SKK-start, se Bretonklubbens hemsida.

Träning:

På torsdagen kommer det att finnas möjlighet till träning på fält, 100 kr/hund.

Boende:

Rekommenderat boende finns på hotell Dalhem och vandrarhemmet Brukshotellet.

Boende bokar man själv.

Mat

Lunchpaket kan bokas för 110 kr/person och dag

Gemensamma middagar på Hotell Dalhem för de som önskar - 150 kr/person exkl dricka
3-rätters Jägmiddag på lördagen, 400 kr/pers exkl dricka på Hotell Dalhem

Gotlandsfärjan:

Det kommer finnas möjlighet att boka biljetter till färjan med rabatterat pris.

Ni får rabattkod när ni anmält er.

Eftersom sista färjan går vid ca 16.00-tiden på söndagar rekommenderas att boka hemresa på måndagen för er som ska starta på söndagen för att inte riskera missa slutet på provet.

Anmälan till träning, mat och whiskey-provning (fredag kväll) bokas via Bretonklubbens hemsida

Kontaktuppgifter till ansvarig, Marie Nylander:

e-post: eirams.mny@gmail.com

mobil: 070-766 18 43

Gotlandsgänget hälsar er alla varmt välkomna.

Kvarvarande jaktprov hösten 2024

(vissa ändringar kan bli aktuella)

Datum	Plats	Typ	Antal par-tier/dag	Ansvarig/Provledare
5-6 okt	Falköping/Alingsås	fält	2	Eva Olausson, Peter Nilsson & co
11-13 okt	Gotland	fält	SM + 1/dag	Marie Nylander
19-20 okt	Svedala	fält	1	Mats Ryderheim
9-10 nov	Långtora	fält	2	Kalle Berglund & Isabelle Bergkvist

Ny utställningschampionjon

Snöfjällets Cola, alias Floyd

Floyd fyllde 6 år den 24 aug. Han har en 1:a i öppen klass.

Floyd och hans dotter Häxa är duktiga jägare, tycker husse i alla fall 😊

// Roger Westling

Svensk Jakt på besök

Text: Paul Lundblad

Det finns ett samtal som jag har haft fler gånger än jag kan räkna, och det är samtalet om hur jag kom till Sverige och lärde mig svenska. Det är ett samtal som jag är glad att ha, och det känns alltid lite roligt att bli påmind om att den speciella livsvägen jag har valt faktiskt är rätt så häftig.

För er som jag ännu inte har haft samtalet med så är den korta sammanfattningen att jag föddes i USA till icke-svensktalande föräldrar och flyttade till Sverige i december 2012. Jag lärde mig svenska på universitetet i USA när jag var 20 år (med en skåning som lärare) och var 26 år när jag flyttade hit för att jobba med en ideell kyrklig organisation. Jag heter Lundblad tack vare min farfars farfar som utvandrade till USA från Värmland i den stora utvandringen.

Det är jätteroligt att folk inte direkt märker att jag är amerikan när de träffar mig och att de tycker att min livshistoria är intressant. Det är också roligt att under åren jag har bott i Sverige har jag fått tillfälle att berätta om min historia för en och annan lokal- och länstidning som velat skriva något reportage om mig. Förra hösten fick jag en förfråga att vara med i ett nytt reportage, men denna gång var det inte lokaltidningen som hörde av sig utan självaste Svensk Jakt som ville skriva om en aspekt i min historia som jag sällan får tillfälle att berätta: nämligen hur jag hamnade med en breton och numera både dömer jaktprov för fågelhundar och medverkar i rasklubbens avelsarbete. Personligen reflekterar jag ofta över hur häftigt det är att som amerikan få medverka i de sammanhang jag gör i fågelhundsvärlden och samtidigt att jag nog är en av ytterst få amerikaner (kanske den enda?) som har fått uppleva hur det är att gå i den majestätiska svenska vildmarken och bedöma hundars jaktliga prestationer. Ofta känns det som min egen lilla hemlighet som jag går och ler om för mig själv när jag dömer jaktprov, medveten om att många som jag går med ute i markerna inte känner till historien och förstår inte hur lyckligt lottad jag känner mig att få bo här och göra det jag gör.

Denna lilla hemlighet ville Svensk Jakt skvallra om för ca 120.000 prenumeranter plus onlineläsare, och det tyckte jag var jätteskoj. I oktober förra hösten fick jag besök av en journalist från Boden som ville följa med mig ut i skogen en sväng för att se hur jag gör och snacka om hur jag tänker när jag tränar min unghund. Det var skarp snö på marken så någon fågelkontakt förväntade vi oss inte, men det var ändå kul att journalisten snarare

tänkte sig att det vore värdefullt att skriva om hur träning och injagning av en stående fågelhund går till istället för att bara skriva om en jaktdag med fågel i säcken. Efter ett ca halvtimmes släpp körde jag lite apportträning innan vi återvände hem till mig för att fortsätta vårt samtal. Då fick jag möjlighet att berätta mer om min bakgrundshistoria, hur det blev så att jag skaffade breton och halkade in i Bretonklubbens verksamhet samt hur min relation till jakt har sett ut genom tiderna. Han ville även skriva lite om mitt övriga liv, att jag numera läser till präst och har bildat familj med min svenska fru Frida utanför Lycksele.

Reportaget skrevs oktober 2023 men sparades till tidningen som skulle skickas ut augusti 2024 inför en ny fågeljaksäsong. Har ni inte sett reportaget än kan ni söka efter "Prästkandidaten som blev jaktfrälst" på svenskjakt.se eller försöka att få tag i papperstidningen. Reportaget på nätet går bara att läsa om man är prenumerant, men det kan väl vara värt att bli om man inte redan är det! Sedan reportaget publicerades har det varit jätteroligt att få meddelanden från folk som har läst det och tyckt att det var bra, och jag tycker det är särskilt roligt att just bretonrasen uppmärksammas i en sådan tidning.

Foto: Lars-Henrik Andersson/Svensk Jakt

Det är spännande att vara människa, och det är väl värt att stanna upp och vara tacksam för livet man har fått som gåva. Detta gäller alla, men det gäller särskilt oss vars livshistorier har varit välsignade med gåvan att få äga en breton och ha livslånga vänner från Bretonklubben.

Tack alla som läser detta som har berikat mitt liv på olika sätt. Fortsatt skitjakt på er i höst!
// Paul

50 - års jubileum 1 - 3 aug 2025 på Östanskär Hotell & konferens utanför Sundsvall

Tänk vad tiden går, snart är det dags för ett nytt jubileum. Klubben har snart funnits i 50 år. Klart vi vill fira det och vi vill ju att just Du kommer med, så lägg in datumen redan nu i din kalender.

Hur ska vi fira då? Jo.....

Fredag kväll - lördag
många trevliga aktiviteter, bland annat

- apporttävling
- Anna ForsWard föreläser och demonstrerar
- Jubileumsmiddag lördag kväll

Söndag

- Stor utställning söndag 3 aug.
Denna gång kommer domare Kathy Moores från Storbritanien

Foto: Bild från anl. sida

Östanskär Hotell och konferens
Östanskär 153
860 40 INDAL
www.ostanskar.se

OBS ! Vill du ha ditt BretonBlad som papperstidning?

BretonBladet har skickats som papperstidning till samtliga fullbetalande medlemmar som inte har meddelat annat. Nu har årsmötet beslutat att man får digitalt blad om man inte meddelat att man vill ha en papperstidning.

Varför, jo för att kunna höja bidraget till regionernas verksamhet.

Från och med årsskiftet 2024-2025 betalar de som vill ha papperstidning 100 kr/år för detta. Papperstidningen sänds alltid till folkbokföringsadressen eftersom det är den adress vi får automatiskt uppdaterad från medlemsregistret.

Ni som inte gjort ett aktivt val och i fortsättningen vill ha Bladet som papperstidning, meddela detta snarast.

Många har fortfarande inte svarat på uppmaningen (från 14 maj och 31 maj) att göra ett aktivt val. Vi utgår därmed från att ni vill ha tidningen digitalt. Om ni ångrat er och i fortsättningen vill ha den som papperstidning måste ni meddela oss detta.

Familjemedlemmar får digital tidning om vi har e-postadressen.

Viktigt – Har vi rätt mail-adress till dig?

Utan en riktig och fungerande mailadress blir du utan tidning (om du inte aktivt valt papperstidning).

Om du ångrat dig eller misstänker att vi har fel e-postadress så skicka ett mail till

ordforande@breton.se eller till
bretonbladet@breton.se

Skogsprov i Sidsjö

Text: Birgitta Rådman

Först ut av höstens jaktprov var skogsprovet i Sidsjö. I år utökat till 3 dagar eftersom fjällprovet i Gräftåvallen fick ställas in.

Och vilket prov! Fågel i varenda buske som det kändes. Det märktes också på antalet premier.

Morgonsamling

Vädret var också med oss så Per-Ivar Norell som dragit ihop provet kan slå sig för bröstet med heder.

Eftersom Per-Ivar fungerade både som huvudansvarig och markvisare hjälpte Lasse Rådman till som provledare. En bra kombo.

Själv gick jag i partiet för att miljöträna min nya hund.

Karin Rabe med Styx.

Kul att se alla fåglar som hundarna hittade. Till och med "hunden Per-Ivar" lyckades trampa upp en orre fast det fick han inget pris för, men min lilla hund fick ett bra tillfälle att förstå hur en orre luktar.

Flera av deltagarna gick skogsprov för första gången men förmodligen inte den sista.

Det är så häftigt att se hur ögonen tindrar på förrarna när deras unghund gör bra ifrån sig och får sitt första diplom. Fast visst är det så att även rutinerade hundförare är glada när deras träning har gett resultat.

*Thomas Drevhammar
med Freja (alias Yrsa)*

Roger Westling, Patrich Orresol, Moa Hörnlund med guldklimporna och Lennart Berglund (domare)

Roger Westling, Per-Ivar Norell, Lasse Rådman, Lennart Berglund, Stefan Hörnlund (domare)

// Birgitta & Tilde

Berikande erfarenheter på norska jaktprov

Text o foto: Paul Lundblad

Har man någonsin rest utomlands och mött en annan kultur känner man säkert igen hur annorlunda saker och ting kan vara i ett annat land. Mycket av det man tycker är självklart är precis det - klart för en själv, men inte för andra. De flesta skillnaderna är inte nödvändigtvis bättre eller sämre utan helt enkelt olika. Sådana erfarenheter kan vara väldigt berikande, och det kan leda till ett öppnare sinne för olikheter och även en större uppskattning för hur man har det hemma.

Jaktprov i andra länder är ett typexempel av detta. I våras blev jag inbjuden av Bodø Jeger och Fiskeforeningen att döma ett jaktprov på Saltfjellet i Nordland, Norge. Det var en hedrande inbjudan, då det är betydligt vanligare för norska domare att döma i Sverige än tvärtom. Jag tackade gladeligen ja till inbjudan och började direkt med att studera deras jaktprovsregler. I det stora hela är deras regelverk väldigt likt vårt eget inom Specialklubben för kontinentala fågelhundar (SKF) i Sverige, fast med några ganska stora skillnader i praxis och bedömning som jag tyckte var särskilt intressanta. Jag skriver här i Bretonbladet för att berätta om hur det var att döma ett prov där (och faktiskt att nästan döma också) och för att lyfta några skillnader i reglemente som kanske kan ge lite nya perspektiv på våra svenska prov.

De praktiska skillnaderna som jag reagerade på är bland annat att de aldrig faller fågel på jaktprov utan förarna får varsin startpistol (6mm eller 9mm) som de själva bär under släpptiden och skjutet ifall deras hund kommer i kontakt med fågel. Norska kvalitetspartier delas upp i Unghundklasse (UK) och Åpen klasse (AK) istället för Ukl, Ökl och Ekl som vi har i Sverige. AK motsvarar vår Ökl men bedöms mer som Ekl (generellt mindre marginal för fel och brister än i bedömningen av Ökl i Sverige). I båda länderna finns det ganska mycket tolerans för diverse fel och brister i unghundsklass, men toleransen är betydligt högre i Norge där man betonar hundens talang gällande viltfinnarförmåga och jaktlust och nedtonar krav på dressyr. I Sverige bedömer vi också talang i Ukl men det står i vårt regelverk att unghundar ska vara så pass dresserade att de går att jaga över, och det finns en viss gräns där en domare kan avsluta en unghund som man anser är i behov av mer dressyr för att kunna premieras. I Norge, däremot, anses det bara vara positivt när en unghund hittar fågel oavsett vad unghunden gör i situationen (man går däremot inte till pris på hejdlösa eftergångar, men man blir inte heller avslutad). I Norge blandar man

aldrig UK och AK i samma släpp som kan förekomma i Sverige, för att de för statistik på hundarnas chanser på fågel och lägger mycket mer vikt vid sådant i bedömningen av hundarna än vi gör här. Att blanda klasser skulle kunna på ett orättvist sätt påverka en hunds statistik för viltfinnarförmåga negativt. Ifall man har två hundar kvar i en viss klass och en blir avslutad kan man som domare kräva att den avslutade hunden stannar kvar som partner utom tävlan till hunden som är kvar i matchen (en regel som tydligen är ny sedan senaste regelrevideringen). I Sverige ska en hund gå minst 30 minuter för att kunna tilldelas pris, medan i Norge finns det ingen nedre tidsgräns utan man som domare ska bara bedöma att man har sett tillräckligt för att kunna tilldela ett andra eller tredje pris (en ungefärlig gräns på kanske 20 minuter, enligt domarna jag pratade med). För ett första pris gäller däremot 60 minuters släpptid i båda UK och AK, medan vi i Sverige nu har gått över till 45 minuter i Ukl och 60 minuter i Ökl/Ekl sedan vår senaste regelrevidering.

Vid ett godkänt fågelarbete är det bara krav på apport ifall hunden går för ett 1:a pris i AK, till skillnad från i Sverige där vi för bretoner kräver en godkänd apport för alla prisklasser i Ökl och för ett 1:a pris Ukl. För övriga kontinentala raser i Sverige ska hunden klara av en godkänd apport för att kunna tilldelas pris överhuvudtaget i alla klasser.

Redo att släppa efter en brant anmarch.

I de flesta fallen i Norge har förarna fixat ett s.k. apportbevis sedan tidigare som de bara visar upp ifall ett 1:a pris i AK är aktuellt istället för att utföra en apport i fält. Ifall föraren inte har apportbevis kan man välja att göra en apport i terräng eller vid parkeringen efter provet. I Norge gäller läggapport i stället för kastapport som vi gör i Sverige, vilket innebär att domaren lägger fågeln någonstans som hunden inte ser och skjuter inget skott.

I det norska regelverket står det ingenting om att fågeln ska lämnas i förarens hand som det gör hos oss. Dessutom är det deltagarens ansvar att medta egen fågel till provet, vilken ska godkännas av domaren. Den ska "framstå som hel", men får vara upptinad, fryst eller torkad.

Annars är den största skillnaden mellan svenska och norska prov att alla stående fågelhundraser deltar på samma prov i Norge. De har inte samma uppdelning mellan engelska och kontinentala raser samt Vorstehklubblens raser som vi har här, och alla raser bedöms efter samma regelverk. Inom SKF är tanken att en hundras ska bedömas enligt rasstandarden, vilket innebär bland annat att en hund som tillhör en ras som ska ha ett mindre sökformat ska inte anses söka sämre än en ras som söker större. På norska prov är grundprincipen att alla raser har samma chans att hitta fågel på underlaget man jagar på och hundarna som lyckas ska då premieras enligt deras förmåga att utföra uppgiften, oavsett hur söknet motsvarar rasstandarden.

Efter noggrann läsning av reglerna (med ett viss mått av google-översättning) och ett par samtal med norska domare kände jag mig redo att döma vinterprovet jag blev inbjuden att döma på Saltfjellet i mars 2024, förutom viss bristande tro på min skidåkningsförmåga bland en massa norrmän på norska fjäll. Men men, ingen minns en fegis, så jag satte mig i bilen och körde 40 mil upp till provplatsen. Cirka 70 hundar skulle delta på provet i sex olika partier, vilket innebar att vi var betydligt fler domare än vi brukar vara på svenska prov. Kvällen före provet hölls det domarmöte då vi domare skulle träffas, käka, diskutera hur vi skulle bedöma olika situationer för att se att vi hade samsyn i bedömningen, planera dagen som skulle komma samt dricka en och annan pilsner tillsammans. Det var en härlig gemenskap bland domare som delade berättelser om allt möjligt som de hade varit med om på olika prov och bedömningen av diverse tvetydiga situationer diskuterades. Målet var att vi alla skulle ha samsyn så långt det gick gällande olika situationer för att göra bedöm-

ningen så lik och rättvis som möjligt i de olika partierna. Jag gjorde mitt bästa att ställa frågor på min klingande svorska och försöka stämma in med de övriga domarnas sätt att döma. Provledarna hade delat ut deltagarlistor och vi började fixa med domarböcker när telefonen ringde och provledningen blev plötsligt märkbart nedstämd. De berättade då att beskedet hade kommit, knappt tio timmar före provstart, att alla provmarker i området hade blivit avlysta på grund av beteskris för renarna. Inga alternativmarker kunde fixas, och tidigare överenskommelser med renskötarna i frågan gällde tydligen inte längre. Ägare till 70 hundar var på väg till Saltfjellet och ca kl 21 på kvällen fick provledningen börja ringa runt och berätta för alla att provet hade blivit inställt. Ska man skratta eller gråta? Tydligen är det inte bara här som krock med renskötseln kan påverka en fågeljägares planer, tyvärr. Hursomhelst var det bara att packa väskan och fara hem, en märklig erfarenhet rikare. Det var i varje fall härligt att bli inbjuden och träffa folk där, och trevligt nog blev det även en spontan kennelträff då min hund Ruffedalen's TP Lucia fick träffa sina kullsyskon Emma och Siri samt mor Ruffedalen's Tindra för första gången sedan valplådan.

Syskonen, Ruffedalen's TP Lucia (liggandes) och från vänster Siri, Emma och mor Ruffedalen's Tindra. Alla 3 syskonen är numera jaktprovsmriterade.

Nu ett halvår senare fick jag höra att det är betydligt bättre med fågel i de nordnorska fjällen än i den västerbottniska skogen som jag har tillgång till hemma, och min extremt generösa jaktänka till fru gav sitt godkännande att släppa i väg mig och vår unghund för att träna och delta på höstprovet som skulle anordnas vid Saltfjellet den 24-25:e augusti. När jag anmälde mitt intresse till provledningen fick jag frågan om jag kunde tänka mig döma en dag och starta en dag, vilket jag tackade ja till.

Jag anlände till Saltfjellet den 23:e augusti och fick rejält med déjà vu på domarmötet där i princip samma folk från förra gången träffades på samma plats för samma syfte. Lyckligtvis ringde inte telefonen denna gång och lördag morgon kl. 8 samlades deltagare till tre kvalitetspartier och ett VK-parti (Vinnerklasse, motsvarande vår Segrarklass) för att påbörja provdagen.

I mitt parti fick jag nio startande hundar: tre pointrar, två engelska setterar, två gordonsetterar, en irländsk setter och en breton. Fem UK hundar, fyra AK hundar; fyra engelska raser och en kontinental. Vi körde hela sex mil ut till provmarken och knallade uppför den branta fjällsluttningen och till slut kom fram till ett vackert, vidsträckt landskap som såg ut som det kunde hålla fågel i varje buske – och ungefär så blev det. Sju stora ripkullar hade vi under dagen, plus några parfåglar. Dagen bjöd på hårda vindar (uppåt 20 m/s) och regn, men trots det lyckades fyra unghundar fixa godkända situationer och gå till pris, inklusive partiets breton.

Morgonsamling på Saltfjellets Turistsenter inför höstprovets första dag

Det var god stämning i gruppen som även visade sig uppskatta min bedömning och tycka att min svorska gick bra att förstå. Tur för dem!

Allt som allt var det en väldigt trevlig upplevelse att äntligen få döma i Norge, och jag har med mig en hel del fina minnen, nya vänner och nya perspektiv. Det jag uppskattade mest av allt ute i fält var att se alla raser tillsammans, med uppgiften i fokus i stället för rasstandarden. Men samtidigt går det att göra så i Norge för att raserna som deltar på fjällprov är sådana som är särskilt lämpade till denna typ av jakt. En av anledningarna till varför vi bedömer kontinentala raser som vi gör i Sverige är att de olika kontinentala raserna har en enorm mångfald av olika ursprungliga användningsområden, och tanken med att bedöma raserna enligt rasstandarden är att bevara rasstandarden och ge hunden en så rättvis bedömning som möjligt. Jag köper tanken, men vad gäller fjällprov kan man i varje fall konstatera att breton är en av få kontinentala raser som har blivit avlade för att ha ett sök som är särskilt lämpligt för jakt i fjällmiljö. Andra raser kan absolut klara av att jaga i fjällen, men skillnaden i sökformat innebär att man sällan ser hundar från andra raser med samma fart, vidd och djup i sök som en breton. Släpper man då ihop hundar med väldigt olika typer av sök i parsläpp på jaktprov kan detta innebära att bretonen täcker mer mark och därmed eventuellt har en större chans att hitta fågel innan partnern gör det. Jag har själv dömt flera undantag till detta i Sverige och har sett hundar från andra raser lyckas med bravur på fjällprov (sommilika som egentligen söker på tok för stort för sin rasstandard), men det jag märkte i Norge var att det uppstår en intressant dynamik när bretonerna plötsligt inte är de snabbaste hundarna med största sök på fjället. När en breton ställs mot en setter eller pointer får bretonen hård konkurrens, och samtidigt blir man imponerad av att se hur breton som är hälften så stor som en setter kan söka med samma fart och vidd. Segregationen mellan engelska och kontinentala raser i Sverige har säkert sina anledningar, men vad gäller breton kan jag tycka att individerna som lyckas, ställda mot engelska hundar på fjället visar att de håller en särskilt hög standard i just denna jaktform. Givetvis ska det sägas att hundens reviering har stor betydelse för sin förmåga att hitta fågel, så det är inte bara så att större sökbredd betyder större chans att hitta fågel. Det är inte så jag menar. Poängen är att vilka raser man släpper ihop samtidigt på ett fjäll har betydelse för vilken prestation som blir bedömd och likaså säger det någonting om den enskilda hundens resultat för dagen.

Samtidigt tycker jag att vi har mycket att vara stolta över här i Sverige, i synnerhet gällande våra hundars apportförmågor och den standard vi håller våra unghundar till. Gällande apporten drar vi nytta av att tillhöra den kontinentala grenen där alla andra raser håller höga krav för hundarnas apportförmågor. Det finns säkert många goda apportörer i Norge också, men regelverket är upplagt på ett sådant sätt så att många av hundarna som premieras (och går in i avel) aldrig får sin apportförmåga bedömd på jaktprov. Särskilda apportprov är populära i Norge, men de är inte obligatoriska för start eller premiering på jaktprov. Apporten är delvis en dressyrsak men samtidigt finns det stor variation mellan hundarnas naturliga anlag för detta, och det tycker jag vi lyckas fånga upp väl på våra jaktprov i Sverige (där vi även ibland kräver att Ökl och Ekl hundar apporterar nyfällda fåglar).

Våra kastapporter ger oss också möjlighet att bedöma att hunden är lugn i "flog", skott och fall när fågel inte fälls samt att hunden kan stanna upp och samarbeta med föraren för att apportera en fågel när den kanske hellre vill ut på sök igen. I Norge bedömer man bara att hunden är lugn i flog och skott och i sällsynta fall att hunden kan apportera i samband med fågelsituationen. Jag tycker att vi ska vara stolta över vad våra hundar lyckas prestera för att gå till pris här i Sverige, med minst 30 minuters släpptid och en godkänd apport från 1:a Ukl och uppåt i klasserna. Ett pris på jaktprov i Sverige är starkt!

Jag uppskattar också hur vi i Sverige gör skillnad mellan Ökl och Ekl, vilken var en uppdelning som förbryllade de norska domarkollegorna jag pratade med om svenska prov. Jag tycker att det är rimligt att vi har en klass för vuxna hundar som inte ska anses vara helt färdiga, till skillnad från Norge där dagen en hund fyller 24 månader går den över från att tillåtas begå nästan hur många fel som helst till att plötsligt nästan inte kunna begå något fel alls.

Meningen med att skriva det här är inte alls att hylla ett av ländernas jaktprov över det andra eller kritisera hur vi har det i Sverige. Sådana diskussioner är sällan hjälpsamma. Det är omöjligt och orimligt att alla ska vara nöjda med ett jaktprovsreglemente eller att förvänta sig att ett sådant ska vara "perfekt" på alla sätt.

Som jag skrev inledningsvis vill jag visa på det som är berikande med erfarenheten av andra "självklara" sätt att göra saker och ting. Det är framför allt väldigt trevligt att vi har möjlighet att delta på norska prov och norrmännen har möjlighet att komma till oss, och likaså att vi får ha utbyte av

varandras domare (och avelshundar!). Sådant utbyte tjänar vi alla på, och vad gäller bretonrasen tycker jag att det är särskilt värdefullt att se hur lite insikt i skillnaderna mellan dessa länders sätt att bedriva jaktprov kan berätta en mer nyanserad historia om de meriterade hundarna från dessa länder som används i avel. En breton som har gått till pris i ett kvalitetsparti på norska fjäll har lyckats i konkurrens med mer eller mindre renodlade fjällhundar av alla möjliga raser, och det är starkt. Likaså har en breton som har gått till pris i Sverige visat särskilt god dresserbarhet och samarbete med sin förare samt i många fall även särskilt goda apportförmågor, vilket är väldigt starkt på ett annat sätt.

Solen bryter igenom en kort stund på provmarkerna i Virvassdalen.

Vi får vara tacksamma att våra länder ligger så nära varandra och att en sådan hobby som denna kan leda till nya äventyr och vänskaper över landsgränser!

// Paul

Ett oförglömligt jaktminne med Nicke

Text o foto: Stig-Åke "Pigge" Göransson

Det är kväll och jag sitter i min jaktkoja uppe på berget Rovavaara cirka fem mil söder om Gällivare. Stekt palt med fläsk blev dagens middag. Mina två jaktkompisar hundarna Acke och Speedo ligger och vilar på sina bäddar efter en lyckad dag i skogen.

Kojan

Norrbottenspetsen Acke inledde dagens jakt med att hitta en tjäderkull. Hans skall klingade vackert bland tallarna uppe på Rovavaara. Jag hade dessutom turen att få fälla en grann tjäderhöna för honom, detta efter en spännande ansmygning, lyckan kändes i hela kroppen.

Eftermiddagen blev min bretonhund Speedos tid att få visa sina jaktliga kunskaper. Jakten blev i myrområdet längs Rovajokki. Jag trodde att vi skulle hitta någon ripkull nere i blötan. Måste ändå nämna att jokken innehåller fin bäckforell om jakten inte funkade för dagen. Lite besvärlig terräng för jakt med en stående fågelhund måste ändå erkännas. Den tekniska utvecklingen i form av GPS på hunden tackar jag särskilt för när jag får en signal om att Speedo står mitt inne i bäckriset.

Efter en så gott det gick försiktig ansmygning mot Speedo låter jag honom resa fågel trots att jag bara skyttade honom i riset. En tjäderkull på en fyra-fem fåglar flyger upp ur bäckriset. När skottet faller ser jag att en tjäderhöna faller mitt i ristäcket. Oj, hur skall vi hitta den där blir min första tanke. Inga problem visade det sig, Speedos näsa och en apport fixade allt.

Nu hade vi burit hem två tjädrar till kojans, två unga men fullt utvuxna hönor visade det sig vara. Trötta men lyckliga kan man lugnt beskriva stämningen den kvällen.

I den lyckliga sinnesstämning jag befann mig började tidigare jaktupplevelser dyka upp i mitt minne.

En jakttur med Nicke, en kompis från Uppsala som länge hade bett om att få följa med på en jakt uppe på mina jaktmarker söder om Gällivare, dyker upp i mitt minne. Nicke var, han är bortgången i dag, pilot på SAS och tidigare stridsflygare inom Flygvapnet. Jag berättade för min mor om Nicke och hans bakgrund samt att han skulle komma upp till Malmberget och vi skulle övernatta hos mina föräldrar för att dagen efter dra iväg ut till jaktområdet. Direkt såg jag en mild panik glimta till i mammas ögon. Vad skall jag bjuda på för mat frågade hon oroligt. En vanlig vardagsmiddag blev mitt svar. Vi har ju inget särskilt hemma replikerade hon. Det enda som finns i frysen är ju laxöring och i skafferiet finns hjortronsylt men är det något man kan bjuda på frågade hon med orolig blick. Det blir perfekt övertalade jag henne om.

Middagen bestod av stekt laxöring i gräddig skysås, mandelpotatis och som efterrätt, glass med varm hjortronsylt. Jag såg att mamma slängde oroliga blickar på Nicke under middagen. Nicke var överväldigad över middagen och mammas axlar sjönk flera centimeter när han berömde hennes kokkonst. Slutligen frågade han min nu stolta mor om vad hon trodde att en sådan här middag skulle kosta på en restaurang i Uppsala. Hon hade inte ens en gissning. När Nicke avslöjade den tänkbara summan satte sig mamma ner på en stol, sade endast ett tyst oj, och såg nästan chockad ut.

Väl ute i skogen morgonen därpå gick min dåvarande jaktkompis bretonhunden Tarras som en klocka. Han hade slag på ungefär en till och en halv minut helt regelbunden. När Tarras gjort ett slag ut till vänster och inte visat sig på över två minuter blev frågan var står han? Efter en stunds sökande ser vi Tarras i ett stramt stånd i kanten av en liten myr. Jag pekar till Nicke att han skall gå till höger om hunden. Det syns tydligt på Nicke att han är på helspänn. Jag kan till och med höra att hans andhämtning är väldigt snabb. Själv känner jag det där välbekanta pirret av förväntan, kanske mest över att jag hoppas att Nicke skall få fälla en fågel för Tarras.

Sakta går vi upp mot hunden och jag låter honom resa fågel. En ripkull på sex-sju fåglar lyfter samlat och Nicke låter skottet gå. Tarras står helt lugn kvar på platsen och ser en ripa längst ut till höger falla till marken.

Jag hade tänkt att skicka Tarras på en apport bara för att Nicke skulle få se alla delar i fågeljakten. Inte en chans, Nicke fullkomligt rusar fram till den fälda ripan och håller i triumf upp den mot mig. Tarras sätter sig vid min sida och om jag inte missar mig såg han lite besviken ut.

Nåja, apporten får vi visa en annan gång.

När vi sen eftermiddag kommer upp till kojan är vi ganska nöjda, något trötta naturligtvis men det löser sig ju efter en god natts sömn. Resultatet av dagens jakt har dessutom gett oss båda byte så vi kan bjuda våra familjer på en fågelmiddag.

Speedo har apporterat in en tjäderhöna. Han slickar sig om munnen för han vet att det väntar något gott när husse rensar fågel.

Jag föreslår en middag i kojan bestående av pytti-panna med en välförtjänt öl därtill. Inte i dag replikerar Nicke. Han drar upp ett marinerat innarlår av dovhjort ur sin packning, plötsligt står det också en förpackning med frästa kantareller på bordet i kojan och helt osannolikt en flaska Amarone i jaktkoja uppe på Rovavaara.

Det var bara att starta upp grill-ringen utanför kojan, skapa glöd och grilla köttbiten hel. Det blev en minnesvärd kväll i stearinljusets sken. Gamla glada minnen och djupa funderingar om vänskap ventilerades. Vi mådde helt enkelt väldigt gott.

På andra dagens morgon avslöjade min kompis att han glömt all ammunition i Uppsala. Han hade bara fyra patroner kvar. Jag blev alldeles kall, själv hade jag ett patronbälte med 18 skott kvar. Gott om fågel, ytterligare två och en halv dags jakt kvar. Vi måste in till Gällivare för att köpa mer ammunition konstaterade jag. Fredag de stänger klockan sex, vi har i stort sett hela dagen på oss.

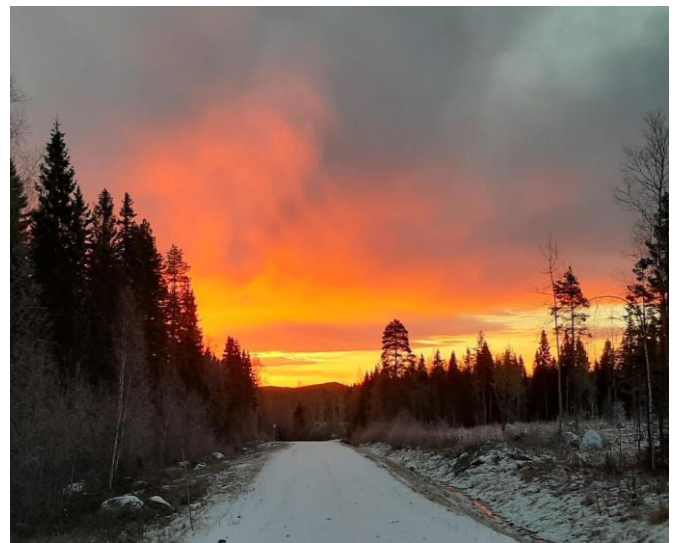
Jakt under förmiddagen bestämdes. Därefter till Gällivare och fixa ammunition.

Vi hade en bra jakt under förmiddagen med en hel del fågel. Klockan drog i väg och tiden för att

hinna in till vapenaffären krympte oroväckande snabbt. Fem mil på grusväg till Gällivare, minst 45 minuters körtid bedömde jag. Plötsligt blev det ganska bråttom.

Någon kilometer upp till bilen och sedan full fart in till stan förklarade jag för Nicke. Över stock och sten bar det, en mindre myr skulle vi över och sedan en kort uppförbacke, sedan var vi uppe vid bilen. Då hör jag plötsligt ett klagande skrik bakom mig. När jag vänder mig om ser jag Nicke ligga på rygg mitt i den lilla myren. Han krummar med benen och ser ut som en broiler man köper ny grillad på affären. Kramp ropar han till mig. Jag hjälper honom upp men hans ben funkade inte. Jag måste bära Nicke de sista tvåhundra metrarna upp till bilen konstaterar jag. Så blev det också. Tack och lov fick vi tag i mer ammunition. Jakten de återstående dagarna blev bara så bra som man kan önska sig.

Lite kurios är att natten till dag tre vaknade jag av att Nicke skriker rakt ut. Kramp i baksidan av låren ropar han och kan inte räta ut benen. Åtgärden för att fixa det hela är ju ganska enkel men man behöver hjälp. Sträck ut benet och böj foten mot smalbenet till dess att krampen släpper.

Det Nicke tog upp med mig efteråt var att jag inte skulle köra så här hårt med otränade "busschaufförer" vilket han jämförde med att vara pilot på SAS. Då få du också ta på dig uppgiften som sjukvårdare.

En fantastiskt fin och minnesvärd jaktupplevelse tycker jag ändå att Nicke och jag fick.

Skitjakt på Er go vänner.

Bretonhälsningar
Stig-Åke "Pigge" Göransson

SKÖRDEMÅNAD

Av: Nicklas Nyman

I skogskojan av timmer, bark och halm,
jägare och hundar sover.

Vid spisen ullsockor, nygensen, termos,
ryggsäck, gamla bössan.

Klar morgon dag. Skogen pjollrar och kuttrar,
motvinden blåser.

Slag över grusväg, surdrag och hygge. Runt,
runt i gröna mossan.

Gammskogen om Svarttjärns öga. Silver på
Bäverbäckens damm.

Knäppningar. Laddar grovt ---- tjäderlöpa,
gångstånd och rapport.

Den trycker hårt, där vittra vaktar heden,
och tallen dess skvattram.

Älskade hunden,
det går bra det här ---- resning, skott
och apport!

Bakgrund: Tjärn i Offerdalsfjällen med Lindalsgårdens Ozzy
Foto: Martin Stenhammar

Bäverbäcken omnämns i Albert Vikstens bok med samma namn.

I boken ringlar den fram till Svarttjärn, någonstans i Norrlands inland, nära fjällkedjan.

Albert föddes 1889 i byn Vojen, i Västernorrlands län. Som ung arbetade han bland annat som rallare och brädgårdsarbetare. Alberts jakt-, djur- och naturskildringar tillhör de främsta i svensk litteratur. De kan säkert likställas med Kerstin Ekmans skönlitterära verk *Rövarna från Skuleskogen* och mer jaktrelaterade *Löpa varg*. Albert avled 1969 i hälsingebyn Färila. *Bäverbäcken* skrev han i tyska Bayern 1922, på luffen, gripen av svår hemlängtan.

Förklaring till ord i dikten: *nygensen* = nya tröjan (ångermanländska)

OBS! Regionbidrag - 6000kr

Har du bra idéer vad din region ska göra för aktiviteter?

Bretonklubben ger bidrag till regionsaktiviteter.

För att stärka regionerna har Bretonklubbens styrelsen beslutat att ett årligt fast regionsbidrag ska utgå. Årsmötet 2024 beslutade att höja bidraget.

- Regionerna har rätt till att få **6000 kr/region** och år, utan ansökan.
- Max 300 kr/medlem och aktivitet får nyttjas
- Om ytterligare bidrag önskas, kan regionerna ansöka om mer bidrag.

Det fasta regionbidraget får användas till:

- Lunch & fika i samband med regionsaktivitet
- Föredragshållare
- Instruktor under dressyrkurs
- Avgift för fågelträning
- Lerduveskytte

Ett krav för att få bidrag, är att aktiviteten ska vara öppen för alla i Bretonklubben.

Om du har bra idéer på vad din region ska göra för aktiviteter, kontakta ditt regionombud! Kontaktuppgifter hittar du på <https://breton.se/regionombud/presentation/>

Bidrag till BretonBladet och klubbens hemsida/fb-sida.

Skicka in ditt bidrag till bretonbladet@breton.se eller webmaster@breton.se

Texten skickas helst i word och bilderna separat. Tänk på att bilder som ska tryckas i Bladet behöver vara högupplösta. De kan komma att beskäras. För bilder till hemsida eller andra digitala medier krävs inte lika mycket. Kom ihåg att skriva vilka som är på bilden och vem som tagit fotot.

**Kommande stoppdatum för att få med ett bidrag i Bladet är:
2024-12-02**

Inga bidrag är för små eller för stora för publicering så fatta pennan/datorn och skicka oss dina tankar och erfarenheter. Har du "bara" en vacker, dråplig eller allmänt kul bild, skicka den med en förklaring på ett par rader så vi andra också kan dela glädjen.

// Redaktören

Avs: Svensk Bretonklubb
c/o Birgitta Rådman
Kallsta 155
836 92 LIT

Svensk Bretonklubb

Rasklubb inom Specialklubb för Kontinentala
Fågelhundar

E-post: ordforande@breton.se

E-post: info@breton.se

E-post: bretonbladet@breton.se

E-post: webmaster@breton.se

E-post: medlemsansvarig@breton.se

E-post: sekreterare@breton.se

E-post: kassor@breton.se

E-post: jaktprov@breton.se

Medlemsavgift

	2024	2025
Huvudmedlem:	450:-	450:-
Huvudmedlem (papperstidning):		550:-
Familjemedlem (digital tidning):	100:-	100:-

Vill du bli medlem eller har nya kontaktuppgifter, gå in på klubbens hemsida för registrering/ändring.

Medlemsansvarig kan också bistå vid behov.

Medlemmar kan delta i klubbens olika aktiviteter mm. Det är också krav på att vara medlem i Bretonklubben (eller annan SKF-klubb) för att få starta på jaktprov.

Som medlem får du bland annat BretonBladet fyra gånger per år.

Tveka inte att kontakta någon i styrelsen eller ditt regionombud när du har något förslag eller undrar över något.

Stort Tack till våra sponsorer.

Hoppas ni haft en bra sommar och inledning på hösten.

Jag har som det känns, vissa dagar, ränt land och rike runt så nu försöker jag landa, med nyladdade batterier, allt för att försöka göra ett nytt bra BretonBlad.

Jag hoppas att många av er har möjlighet att besöka Breton-SM på Gotland. Det ryktas att det blir mycket att se fram mot.

Även om ni, likt mig, inte har möjlighet att besöka Breton-SM hoppas jag att ni vill skriva ner även andra upplevelser. Det finns säkert mycket som kan platsa i Bladet. Skriv så vi får ett tjockt och innehållsrikt julnummer.

// Redaktören

